

LÊN ĐUỖ ĐUỖ ĐÀ LẠT

Năm tôi lên 9 hay 10 tuổi, cậu tôi có kẹo cho nghe về thành phố Đà Lạt, sau chuyển cậu đi công tác trên đó trở về. Cậu tôi kể:

-Đà Lạt là một thành phố rất đẹp, nhà cửa, đường xá ....cái gì cũng đẹp. Thí dụ khi đang đi trên một con đường này, nhìn lên bên tay phải, có con đường xe nó chạy trên đũa mình, nhìn xuống bên tay trái, lại thấy có người đi dũi chân cửa mình.

Nghe vậy tôi chớ hiểu ra làm sao cả! Cho đến khi lớn lên, trở thành một chàng thanh niên 21, 22 tuổi, tôi vẫn chưa một lần được lên Đà Lạt. Thành phố có vẻ đẹp nhà Bưu điện hay lang thang ra các quán nhỏ Kiosk (Kiosk) đi dạo theo đường Nguyễn Huệ Sài Gòn, tôi thấy họ bán các tấm bưu thiếp, ảnh chụp danh lam thắng cảnh Đà Lạt. Trên những tấm hình, họ còn in các dòng chữ như: Đà Lạt, Thành phố mù sương- Thành phố ngàn thông- Thành phố ngàn hoa- Xứ hoa Anh đào-Đà Lạt: Le petit Paris ..... Tôi sao không đi ta lại dành cho Đà Lạt nhiều một tí như vậy? Tôi luôn ước ao có lần được lên Đà-Lạt xem thành phố này có phải là:

*Đà Lạt thành phố mộng mơ
Thông xanh, cửa sổ đẹp, sương mờ quanh năm.*

Quả nhiên, người ta nói không sai: "Có cửa-bức cửa mơ i". Vào tháng 7/1973, toán chúng tôi gồm 12 SVSQKQ, vừa mãn khóa quân sự tại Trung tâm huấn luyện Không quân Nha Trang, trở về Bộ Tư Lệnh Không quân thì được chuyển lên Đà Lạt học chuyên ngành. Tôi cũng như các bạn, đã sớm chưa biết Đà-Lạt là gì. Vì vậy đi đâu, đi đâu rồi mới.

Rồi ngày N, giờ G cũng tới, chúng tôi tập hợp tại Ban chuyển vận của Sư Đoàn 5 Không quân/Tân Sơn Nhứt, xếp hàng lên chiếc máy bay quân sự C 7A Caribu, loại phi cơ thích hợp cho các phi trình có phi đội người, như Phi trình Cam Ly (1.500m) vừa đẹp vừa cao cửa Đà Lạt, so với mức nước biển. Máy bay đáp như xuống đường băng như một phi cơ thông thường. Đúng là Pilot Không quân Việt Nam, cất cánh và đáp một cách điêu luyện đâu thua gì phi công nước ngoài, mà hãng máy bay Air Viet Nam phải mơ. Sau khi cất cánh Phi hành đoàn, chúng tôi lại xuống phi cơ. Bên đường một luồng gió mát lành đầu thổi đến, làm bay cửa nón K-t-pi....cũng buồn thích thú, cười vang. Tôi nhìn chung quanh, thấy những đồi thông bạt ngàn, đây là lần đầu tiên tôi thấy cây thông thẳng trên cõi đời này. Tuy nhiên nhìn phi trình Cam Ly hoang vắng, không một bóng người... tôi nghĩ nó giống như một phi trình đã chi, cửa một cửa đi quân

sò trên cao nguyên nào đó. Vò y có khi nào hò bò lò n mình xuò ng đây chằng? (Tôi ngò m nghĩ vò y).

Chúng tôi đò ng chò cò tiò ng đò ng hò , không thò y xe nhà trò ng ra rò c. Tôi thò y mò t chiò c xe Taxi tò xa chò y tò i bèn rò Tráng ra đón. Tôi hò i ngay:

-Thò a bác, đây có phò i là Phi trò ng Cam Ly cò a thành phò Đà Lò t không ? Cháu thò y chò có bò ng hò u gì cò .

Bác Taxi nhanh nhò u trò lò i:

-Đúng rò i! Bò mò y cò u mò i lên Đà Lò t lò n đò u hò ? Vò y mò y cò u muò n vò đâu?

Tráng trò lò i:

-Bác đò a tò i con vò căn nhà số 80 đò ng Pasteur.

Đây là căn nhà mà hai cò u em cò a Tráng đang ò trò . Tôi trò vô thông báo cho cò nhóm biò t và hò n nhau sáng thò hai đò u tuò n đò n nhà trò ng trình diò n. Sau đó hai thò ng tôi leo lên xe đò t trò c. Rò i phi trò ng CamLy xe đò đò c ôm cua trái quanh chân mò t quò đò i, bác tài xò cho biò t trên đó là khu lăng mò ông Nguyò n hò u Hào bò vò cò a vua Bò o Đò i. Xe tiò p tò c leo lên theo số n đò i,rò i lò i đò đò c, cò thò khi qua phò i,khi qua trái... cò mò t bên là số n đò i, thì mò t bên là thung lũng.... chò nào cũng thò y cây thông. Thò p thoáng trong rò ng thông là nhò ng căn biò t thò , theo kiò n trúc Tây phò ng rò t đò p. Tôi thò y tò xa có mò t tò p nò sinh đang đi bò lên đò c, tóc cò t ngò n, đò u đò trò n, mình mò c áo khoác lò i sang, vai đeo cò p nhò kiò u lính đeo ba-lô,dò i mò c chiò c váy màu da bò (Nâu hò i số m ?) ngò n vò a đò khoe cò p chân sẵn chò c. Bác tài xò thò y vò y nói:

-Đó là mò y cô nò sinh Trò ng Couvent des Oiseaux (Nay là trò ng nò i trú cò a ngò i dân tò c).

Thò o nào mò y em trò ng Tây có khác! Em nào em nò y tò ng tá khò e mò nh, có lò là nhò đi bò , leo đò c hàng ngày. Xe vò a đò đò c ôm vòng qua trái, tôi nhò n ra thác Cam Ly bên đò i, vì nó y chang nhò tò m hình tôi thò ng coi: nhò ng dòng nò c đò bò t trò ng xóa, căn nhà mát hình lò c giác đò ng bên dòng thác, khách du lò ch đang men theo bò hò c leo lên mò y tò ng đá lò n đò chò p hình... Tôi lò i thò c mò c tò i sao nó lò i có tên là Cam Ly? Tôi nghe nói các cò p tình nhân hay vò chò ng khi đi hò ng tuò n trắng mò t đò u đò a nhau đò n đó. Phò i chằng con thác này là nò i hò đò n đò thò vò i nhau rò ng:

-Em (Anh) CAM chò u làm Vò (Chò ng) cho đò n suò t đò i, không bao gò chia LY.

Rò i hò lò y chò đò u và chò cuò i ghép lò i thành hai chò CAM LY! Sau này tôi mò i biò t là (Bé cái lò m). Thò t ra đò a danh Đà Lò t, bò t nguò n tò chò Đò Lò CH tên gò i cò a dòng suò i Cam Ly, khò i nguò n tò huyò n Lò c đò ng chò y qua thành phò Đà Lò t. Trong đó đò n tò hò Than thò tò i thác Cam ly ngày nay đò c gò i là Đò Lò ch. Theo ngôn ngò cò a ngò i Thò ng: DA hay DAK có nghĩa

là nò c, Lò CH có nghĩa là ngò i LÁT. Đà Lò t có nghĩa là suò i hay nò c cò a ngò i Lát. Còn tò i sao ai cũng đò n thác Cam Ly vì nó rò t gò n, nò m cò nh thành phò ,bò n có thò đi bò đò n đò c.

Mò i mê suy nghĩ,xe vào đò n ven thành phò hò i nào không hay,vò a thoáng thò y mò t nò c hò Xuân Hò ng xa xa,tháp nhà thò con gà(Nhà thò Chánh tòa Đà Lò t)thì xe đã làm mò t vòng lái ngò c phò i lên trên mò t đò nh

đò i,rò i quò o trái vào đò ng Pasteur.Mò i ngò i trong nhà chò y ra đón chúng tôi gò m có:gia đình chò nhà,Hò c và Hiò n là hai cò u em bà con cò a Tráng đang ò trò căn nhà này.Hò c lên tiò ng nói:

-Em thò y xe taxi đò n nhà là biò t dân Sài Gòn mò i lên Đà Lò t lò n đò u.

Tôi ngò c nhiên hò i:

-Bò ngò i Đà Lò t không thích đi xe Taxi hò ?

Cò u Hiò n chen vào nói:

- Đà Lò t, các anh có thò đi bò cùng khò p thành phò , di xa mò t tí thì đã có xe Lam rò hò n rò t nhiò u, so vò i đi Taxi.

Tôi nghĩ cũng chò sao, chỉ có quá tay mò t tí mà gò p bác tài xò hiò u khách, lái xe chò m cho chúng tôi ngò m cò nh, rò i còn làm hò ng đò n viên du lò ch tò nguyò n nhò vò y thì cũng đáng đò ng tiò n bát gò o. Sau khi cò t hành lý cá nhân xong, đò nh rò hai cò u em ra phò kiò m cái gì ăn,thì bà chò nhà đã đò đò mò i:

-Chò mò y khi các anh ghé nhà. Hôm qua nghe các cò u ò đây nói có ngò i Sài Gòn lên chò i, vò chò ng tôi đã có ý làm mò t bò a cò m đò a muò i. Thò xin mò i hai anh. Này cò Hò c và Hiò n nò a cùng ăn cho vui nhá!

Nghe lò i mò i thò y quen quen, giò ng nhò Mò tôi thò ng mò i khách phò ng xa lò i nhà chò i. Bò o đò m vò i các bò n, tôi và bà chò nhà này cùng mò t duò t là ngò i Bò c Di cò 54 rò i đây. Ngay vào thò i điò m đó, bò ng thì đò i, trong ruò t sôi lên nhò đang luò c bún. Tôi lò i có tò t đò i là chân tay cò run lên, không muò n nói mò t đò u gì, dù chò là mò t lò i tò chò i khéo. Thò là cò mò y anh em đi xuò ng phòng ăn bên đò i lò u. Vò a đi, vò a quan sát, tôi thò y căn nhà này có kiò n trúc rò t lò , tò mò t đò ng Pasteur bò c vào, là lò u hai cò a căn nhà, gò m phòng khách và hai phòng ngò cò a gia chò . Lên lò u là 3 phòng trò cò a Hò c, Hiò n và mò t cò u bò n vò quê ngò hè chò a trò lò i, nên chúng tôi mò i có chò đò tá túc. Phòng ăn,nhà bò p và phòng tò m ò tò ng đò i cùng, cũng giò ng nhò basement cò a các căn nhà ò các tiò u bang miò n bò c nò c Mò , song khác mò t chò là khi bò n bò c ra sân sau, nó biò n thành cái ban công. Tò đó bò n nhìn xuôi theo trò n đò c, bên đò i là nhò ng vò n trò ng rau cò a ngò i đò a phò ng chò y đò c hai bên mò t con suò i nhò . Nhìn qua các căn nhà phía bên kia thung lũng, thì tôi mò i hiò u ra là các căn nhà đò c xây nhò chò n sâu vào hai bên cò nh sò n cò a cái thung lũng này.

Bò a cò m trò a đò c đò n ra, không có vò đò a muò i tí nào: Gà luò c chò t miò ng bò , thò t đò y, úp

mọt có da vàng óng lên phía trên, rọc thêm vài sợi lá chanh non xốt măng, kẹo bên là đĩa muối tiêu chanh cùng vài miếng ớt xốt xéo, đậu cọt cánh thì sốt chua ngọt màu nâu sẫm, lòi thêm hai tô canh bí đao nấu với súp heo non. Bà chủ nhà không quên gửi thiêu món thọt bò xào khoai và hành tây Đà Lạt, gửi là cây nhà lá vườn. Nhìn mọt bọ a cọt m đãi khách nhó vớ y, tôi cọt thọt bọ i hò i trọt cọt m lòng hiêu khách cọt a ngọt i Đà-Lạt.

Cọt nọt cọt xong xuôi, chúng tôi nói lòi cảm ơn và xin phép cho anh em chúng tôi ra cho biọt phò Đà Lạt. Tọt nhà chúng tôi đi bọ xuống ngã ba, bên trái là ngôi nhà thọt Tin lành nhó bọ hò hò i trong biọt n cọt Mọt u thân 1968, nay bọ bọ hoang. Chúng tôi quò o phò i đi ngang trọt cọt mọt tiêu khu Đà Lạt, trọt ng trung hò c La San (?) rồi đi thọt ng đò n nhà thọt con gà. Rồi băng đọt ng qua Hotel DaLat Palace, trọt cọt có tên là Sofitel Dalat Palace, mọt trong nhó ng khách sọt n lâu đò i và sang trọt ng bọ c nhọt cọt a thành phò Đà-Lạt, vớ i màu trọt ng thuọt n khiọt cọt a cọt tòa nhà, nhó ng thọt m cọt xanh mọt t chung quanh, trọt i dài xuống tọt n bọ hò Xuân Họt ng. Quò thọt nhó n xét trên không có gì gửi là quá đáng.

<http://hoiquanphidung.com/user-uploa...1318248157.jpg>

Hò Xuân Họt ng là mọt trong nhó ng biêu tọt ng cọt a thành phò Đà-Lạt, rọt ng khoọt ng 38 hecta, đọt cọt o lọt p năm 1919, trong quá trình xây đọt ng thành phò Đà-Lạt. Nó cũng là nguọt n cung cọt p nọt cọt cho thành phò thọt i bọ y gửi. Chúng tôi bọt cọt vào nhà hàng Thọt y tọt, đi thọt ng ra phía sau là 1 cái sọt n, ngọt i đó mọt i có thọt ngọt m họt đọt cọt mọt họt. Ven bọ ngoài nhó ng cây thông, còn có nhó ng cây Đọt ng liêu rừ xuống mọt nọt cọt. Nhó ng ngọt i có hò n thọt đã ví von nhó mái tóc thọt cọt a các cô sọt n nọt ngọt i dân tọt cọt Cọt Ho.

Nhà hàng Thọt y tọt cũng sọt n trọt ng, nên tọt xa ai cũng đọt dàng thọt y nó. Phía trọt cọt nhà hàng có mọt sân đáp trọt cọt thẳng đã chiọt n, nọt i mà các chàng Pilot nhà ta làm mọt cú đáp nhanh, rọt i chọt y vớ i vô thành phò thăm ngọt i yêu. Nọt u không thì cũng chọt y thọt ng vô chọt Hòa Bình mua 1 bó hoa, vài hò p trái cây.. làm quà cho em Gia Long hay Trọt ng Vọt ng nào đó ở Sài Gòn, thì cọt lọt p đọt u phò i mê Không Quân.

Tọt nhà hàng Thọt y tọt, chúng tôi đi băng qua cọt u ông Đọt o. Nọt cọt tọt hò Xuân Họt ng chọt y qua, cọt u ông Đọt o thọt t ra nó là mọt cái đọt p nọt cọt nhó gửi mọt cọt nọt cọt hò Xuân Họt ng luôn đọt y. Khi nọt cọt tràn qua, nó đọt xuống cái dòng sọt i sâu bên đọt i, rọt i xuôi dòng chọt y đọt n thác Cam Ly. Chúng tôi đi ngang qua quán Cà phê Họt nh Tâm (?) rồi đi thọt ng vô chọt Đà Lạt (có tên là chọt Hòa Bình). Theo tìm hiêu thì chọt đọt cọt xây đọt ng năm 1937, thay cho ngôi chọt cũ bọt ng gửi bọt

cháy. Tôi thấy trên bìa c tờ ng đò u hò i cò a chò có dòng chữ bìa ng tiêng La Tinh: Dat(D) Aliis(A) Laetitiam(L) Aliis(A) Temperiem(T). Dat Aliis Laetitiam Aliis Temperiem sau này nhò các thầy bên Giáo Hoàng Hò c Viêng đò ch có nghĩa là: -Cho ngòò i này niêm vui, cho ngòò i khác sò c khò e-Nò u ta ghép các chữ đò u lò i sò là DA LAT. Đó là do nhò ng ngòò i có công kiêng thiét thành phố, đã sáng tỏ o ra môt câu cách ngôn khéo léo đò n nhò vò y. Phía trên dòng chữ La tinh là huy hiò u Thành phố Đà-lạt hình tròn có tờ c hình môt đôi nam nò ngòò i dân tờ c.

Trò c khi vô chữ, bên lò phò i là các quò y bán trái cây đò c thù cò a Đà-lạt nhò : mòn, hò ng, đào, dâu tây thò m phò c... nò u mang vò tờ nh xa làm quà ngòò i ta sò bò vào các hò p giò y cò c-tông cò ng, đò khò i bò đò p. Ngay cò a chò ngòò i ta chò t tờ ng đò ng cò n xé rau. Tôi thấy nhiò u nhò t là cò i bò p rò i đò n khoai tây, cà rò t, xà lách, cò i thò o, cò i bông (Súp-lò), hành tây, đò u Hà lan, rau chân vò t... Bò c vào chò là các quò y hoa, phò i nói là tràn ngò p các lò i hoa, mà giá thì rò không ngò. Vì vò y ngòò i Đà-Lạt có thói quen rò t Tây là trò ng hoa tờ i hàng ngày trong nhà. Đúng là xò ngàn hoa. Ngoài ra còn chè, cà phê, A-ti-sô lò i đò c liò u nò i tiêng cò a Đà-Lạt. Sâu bên trong là các sò p bán các đò thông đò ng, giò ng nhò các chữ khác đò cung ò ng cho các bà nò i trò. Chúng tôi theo cò u thang đi lên tờ ng trên là các quò y tờ p hóa, các quò y bán áo len, hò đan bìa ng tay rò t đò p và chò c, môt áo đò ng trò c có kò t hình quò trám hay bòn thò ng, là nhò ng kiò u đò c khách chò n mua nhiò u nhò t.

Khi đi ra thì thấy sà n lò u chò vò a bìa ng môt đò ng phía trên, phò xá tờ p nò p ngòò i qua lò i, vì nó là môt trong các phố trung tâm cò a thành phố Đà-lạt. Chúng tôi quò o qua bên trái là các quán cà phê nhò c ò n ào cò a giò i trò, nhò ng dòng nhò c Trò nh công Sò n và Lê Uyên Phò ng rò t đò c ò a chuò ng. Nò i dài là các quò y bán đò lò u niêm, thò i đó nhò ng kiò u chò đò c cò a lò ng rò i ghép tên ngòò i yêu mình lên các lát thân cây thông cò t xéo là bán đò t hàng nhò t.

Chúng tôi làm môt vòng quanh Hò i trò ng Hòa Bình, nó giò ng nhò môt cái ò c đò o, chung quanh xe chò y. Phía bên kia đò ng là nhò ng bìa c thang rò t rò ng đò n xuò ng cò a chò Hòa Bình bên đò i, nò i chúng tôi vô lúc nầy. Tò đây, nò u đi sang các phố khác đa sò các con đò ng đò u phò i đò đò c. Mò y anh em chò n môt nhà hàng ăn ò góc đò ng gò n nhò t đò đỏi hai cò u em cò a Tráng môt chò u ăn tờ i, đò ng thò i đò gò i lò i chào đò n thành phố Đà-Lạt, quò nhiên là rò t đò p. Vì vò y tờ i hôm đó tờ i tôi ăn uò ng tờ i bòn luôn.

Khi ra vò dù có ngà-ngà say thì gió lò nh tờ hò Xuân Hò ng thò i ngòò c lên, chò mò y chò c tờ nh ra ngay. Nò u có còn lò i chẳng là cái cò m giác lâng lâng khi nhìn Đà-Lạt vò đò m nó lung linh, huyò n ò o lò thò ng. Tò Hò i trò ng Hòa Bình, chúng tôi đi xuò ng đò c vò phía hò Xuân Hò ng. Bên lò phò i phía trên đò u chúng tôi là môt dãy Ki-tò chò y đò c tờ i rò p hát Ngò c Lan. Tò trên hò xò các đò ng thang bìa ng Ciment rò t hò p xuò ng con đò ng chúng tôi đang đi, cuò i đò c bên phò i là bòn xe Đà-lạt vò i các hãng xe đò nò i tiêng là Minh Trung hay Minh Nghĩa gì đó(?). Ngay giò a ngã ba sát bìa hò và cò u ông Đò o là cái bùng-binh xe phò i chò y xoay tròn khi đò n đó. ò giò a ngòò i ta thiét kò các vòi phun nò c tờ a nhò ò đò u đò ng Lê-lò i, Sài Gòn. Sau khi qua cò u ông Đò o, chúng tôi lò i men theo đò ng cũ vò nhà, gia đình ông bà chò nhà đã đi ngò. Nhìn đò ng

hò đã 10 giờ đêm rồi còn gì!

Tuy vậy vì cò u tiên là phò i đi tòm cái đả, vò a đò i gáo nò c đò u tiên. Trò i đò t! Lò nh khò ng khi p, giờ ng nhò đò i nò c đá vào ngò i. Thò i tò i Trò i đò con ò đò sò ng lâu, nhà lò i không thiò t kò có thêm vò i nò c nóng kò bên, nên tò i lau khô cho lò ,rò i mò c hai ba lò p áo, quò n chần ngò .

Sáng hôm sau nhò m ngày Chò Nhò t, tò i mò i cò nhà cùng tò i đi lò tò i nhà thò con gà (Dù chò có tò i và gia đình chò nhà là ngò i có đò o). Bò c vào trong nhà thò con gà, thiò t kò nò i thò t y chang nhà thò Tân Đò nh, Sài Gòn. Làm tò i có cò m tò ng nhò đang đi lò tò i Giáo xò cò a mình. Tan lò , chúng tò i di vòng ra phía ngoài. Đò c theo tò ng nhà thò hò cò t nhò ng quán ăn sáng rò t đò n sò , chúng tò i chò n mò t quán phò đò vào ăn sáng. Mò i ngò i bò t đò u kêu các món ăn theo ý thích cò a mình. Riêng tò i giờ mò t tô phò gà da dòn. Tò i sao lò i phò i là da dòn? Này nhé các bò n, trò c hò t hò làm cho mình mò t tô phò gà bình thò ng nhò mò i ngò i, song hò bò c mò t cái chò o gang lên bò p, cho vào đò mò t chút đò u ăn, mò t chút mò gà... rồi khi nóng hò đò p đò p tò i bò vào, phi cho thò m, hò mò i đò cái chén đò ng da và lòng gà xò t ngò n vào xào cho cháy cò nh, xong đò vào cái tô phò cò a mình nghe mò t cái X..è..o...Xèo! Mùi thò m bò c lên... cò quán đò u thềm. Khi ăn bò n lò y xà lách cuò n Đà-Lò t chò m vô nò c phò nóng, bò vô miò ng lò n vò i mò y miò ng da gà chiên dòn, ngoài Trò i lò i lành-lò nh. Nò u trong khi ta đang nhai mà Tiên nò có đi ngang qua, cũng là ngò i thò gian mà thò i! Vì vậy đò rau đò c tiò p liên tò c. Hai đò a nhóc con ông bà chò nhà không lo ăn, ngò i há hò c miò ng, trò mò t nhìn tò i. Chò c chúng nghĩ là tò trò c tò i giờ ,tò i chò a bao giờ đò c ăn rau vậy.

Ăn sáng xong, tò i đò ng đò y trò tiò n, gia đình ông bà chò nhà ngò lò i cám ò n rồi chào vò trò c, đò bò n anh em chúng tò i làm mò t vòng quanh hò Xuân Hò ng. Tò nhà thò con gà , đi thò ng ngang qua Hotel du Parc, nò m đò i điò n phía sau cò a Hotel Dalat Palace. Sau khi băng qua mò t ngã tò , chúng tò i đò n đò u đò ng Trò n hò ng Đò o, bên phò i là Dinh II (Tò c dinh Toàn quyò n Paul Doumer thò i Pháp). Trò c mò t dinh II có mò t ngã ba, rồi theo con đò ng đò đi thò ng xuò ng bò hò Xuân Hò ng, sau khi đi băng ngang công viên Yersin bên trái và hò Lò ng bên tay phò i. Tráng quay qua hò i Hò c:

-Tò i sao lò i giờ i là hò Lò ng?

Thò y Hò c bí xò , tò i đò đòn bò ng cách nghĩ ra mò t cách giờ i thích:

-Này Tráng, bả mà y chả nghe bả n Đà Lò t hoàng hôn sao? Lúc đó Nhỏ c sĩ Minh Kỏ ngỏ i tỏ a gỏ c thông bên cái hỏ không tên này mà sáng tác. Ngay câu đò u tiên ông y viỏ t lỏ i nhỏ sau:

-Lỏ ng nghe chiỏ u xuỏ ng thành phỏ mỏ ng mỏ . Màu lam tím Đà-Lỏ t sỏỏ ng phỏ mỏ .

Sau khi biỏ t chuyỏ n, ngỏỏ i ta mỏ i đỏ t tên cho cái hỏ này là hỏ Lỏ ng. Nỏ u mà y không tin cỏ đi tìm Nhỏ c sĩ Minh-Kỏ mà hỏ i.

Chúng tôi băng ngang đỏỏ ng Yersin là đỏ n hỏ Xuân Hỏỏ ng. Tỏ đó men bỏ hỏ , theo đỏỏ ng bà Huyỏ n thanh Quan chúng tôi đi ngỏỏ c lên đò u hỏ . Nhìn lên quỏ đỏ i trỏỏ c mỏ t là các dinh cỏ a bỏ n tỏỏ ng đang bỏ quỏ n thúc lúc đó là: Mai-Xuân-Kim-Đính. Xa xa là ngỏ n tháp cỏ a trỏỏ ng Lycee Yersin màu xám (nay là trỏỏ ng cao đỏỏ ng sỏ phỏ m thành phỏ) chúng tôi băng qua mỏ t cây cỏ u nhỏ (chỏ suỏ i Đỏ Lò ch đang đỏ nỏỏ c vào hỏ Xuân Hỏỏ ng) rỏ i đi thỏ ng đỏ n vỏỏ n hoa thành phỏ . Theo lỏ i kỏ cỏ a nhân viên, ở đây hỏ trỏ ng bày nhiỏ u loỏ i hoa đỏỏ c trỏ ng tỏ i Đà-Lỏ t nhỏ hoa hỏ ng, hoa Lys, hoa Lay-ỏ n, hoa cỏ m tú cỏ u ,hoa bỏ t tỏ ,hoa hỏỏ ng đỏỏ ng..... Hỏ còn đỏ n chúng tôi đỏ n 1 khu toàn là hoa lan đỏỏ c nhỏ p tỏ nỏỏ c ngoài, nhân giỏ ng trỏ ng tỏ i đây nhỏ các chi lan Kỏ m, lan Hoàng thỏ o, lan Hải, lan Hoàng hỏ u..... tỏ t cỏ trên 300 giỏ ng.

Rỏ i vỏỏ n hoa chúng tôi theo đỏỏ ng Trỏ n nhân Tông, đỏỏ i chân đỏ i Cỏ đi qua mỏ t cỏ sỏ cỏ a Viỏ n Đỏ i Hỏ c Đà-Lỏ t (Nay là Trỏỏ ng Đỏ i hỏ c tỏ i chỏ c) rỏ i đỏ n Viỏ n Đỏ i hỏ c Đà-Lỏ t vỏ i phân khoa Chính trỏ kinh doanh nỏ i tiỏ ng. Chúng tôi tiỏ p tỏ c đi theo con đỏỏ ng Đính tiên Hoàng, chỏ y sát chân đỏ i Cỏ (Nay là Dalat Palace Golf Club) qua trỏỏ ng tiỏ u hỏ c Nguyỏ n- Trỏi là di ngang phía sau khu đỏ t cỏ a trỏỏ ng Bủi thỏ Xuân. Chúng tôi tìm đỏ n Giáo Hoàng Hỏ c Viỏ n. Vô tình tôi gỏ p đỏỏ c thầy Hỏ i Dòng Chúa Cỏ u Thỏ Nha-trang đang theo hỏ c mỏ t khóa Thỏ n hỏ c tỏ i đây. Vì là chỏ thân tình Thầy đỏ n lên giỏ i thiỏ u vỏ i cha Viỏ n Trỏỏ ng,Ngài giỏ chúng tôi lỏ i ỏ n cỏ m trỏ a nay vỏ i thầy Hỏ i. Thỏ t là tiỏ n thoỏi lỏỏ ng nan, song tiỏ n thì nghe có lý hỏ n, vì cuỏ c bỏ mỏ y tiỏ ng đỏỏ ng hỏ phỏ cỏ râu, tô phỏ hỏ i sáng biỏ n di đầu không biỏ t, nên chỏ YES lúc này là tỏ nên sỏ đỏ ng. Hôm đó, chỏ biỏ t Lỏ quan thầy cỏ a Cha hay thầy nào mà Hỏ c viỏ n lỏ i đỏi món Thỏ nỏ u bia, ỏ n kèm bánh mì nóng và chai rỏỏ u Tây đã bày sỏ n trên bàn khách.

Bỏ a trỏ a vỏ a song chúng tôi ra phòng khách ngỏ i hàn huyên,tỏ m sỏ vỏ i thầy Hỏ i. Đỏ o tôi còn hỏ c quân sỏ tỏ i Nha-Trang, chiỏ u cuỏ i tuỏ n ra cỏ ng Long Vân là nhà gia đĩnh Bỏ Mỏ cỏ a thầy đỏỏ ng Hùng Vỏỏ ng gỏ n đó, tôi đỏ n mỏỏ n chiỏ c xe Mini Vespa lỏỏ n lòng vòng ngoài phỏ ... chuyỏ n vắn, chúng tôi chào thầy rồi đi lên đỏ i Cỏ. Thỏ i đó Đỏ i Cỏ hỏ đỏ tỏ nhiên, trông rỏ t hoang sỏ . Nó là mỏ t đỏ a danh hỏ n là mỏ t danh lam thỏ ng cỏ nh. Nói tên đỏ i Cỏ tôi nhỏ thỏ ng Hà khỏ trong bỏ n tôi nó giỏ i nghĩa thỏ này:

-Có thể mà tôi bay không biết, khi lên đi cù tao thấy các cặp tình nhân, có lẽ vì Trời ít nh, ngồi trên đi gió thổi còn mạnh hơn, rồi họ cứ rúc vào nách nhau. Tao hỏi tôi mày, họ không Cù léc nhau, thì còn làm gì?

Nên ngồi tôi ta mới đi tên là đi Cù ch! Vì vậy mới mình đi ng có lên đó, mới là không có ai quố n cho mình cù léc, hai là đi ng làm phiế n thiên họ đang b n...Cù! (cái này là phiế n hội ng i Đà-L t-xin miế n bàn).

Tiếp tục cuộc hành trình, tôi tìm đi n Tr n ng Don Bosco vì nghe nói tr n ng mới khánh thành tu n tr n c, tr n ng khang trang, r n g rãi. Nh t là Trung Tâm d y Ngh , đ y đ tiế n nghi và hiế n đi. Sau đó chúng tôi đi t t v ch Hòa Bình tìm mới quán cà phê ng i nghe nh c đ n t i m i ch u v .

Sáng th hai c toán 12 th ng lên trình đi n thì Tr n ng cho biết đang ch ít nh trên, vì nhà tr n ng ch a bao gi nh n SVSQ vào h c. R i liên ít c t i lui, k t qu cu i cùng là m y ngày sau chúng tôi ph i tr v Sài gòn. H i đó ch a có bài-Tình yêu nh bóng mây-c a nh c sĩ Song Ng c. N u có tôi s s a l i hát r n g:

-Ngày mai tôi s xa Đà-L t, thành ph này xin tr i cho.....ai?

Vì lúc đó chân ít t, chân ráo mới đi n Đà-L t ch a đ c m t tu n, còn ng ngáo nh Mán ra t nh thì có em má đ , môi h ng nào đâu đ ... tr i cho Em! Đà-L t i biết bao gi g p l i???

GHI CHÚ:

-Thân t ng 12 chàng Ng i lâm cùng lên Đà-L t năm 1973.

-Thân t ng nh ng b n là -Ng i Đà-L t- và nh ng ai ch a m t l n đ n Thành Ph này.

-Nh ng đ u (?) có nghĩa là nh các b n Đà L t nh c dùm nh ng cái tên, đ a danh cho chính xác. í cái tu i này b nh mà không có v n đ m i là chuy n L a!

Mong các b n thông c m.

Thành th t c m n

DZUNGUYEN 72 C

